

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Driebergen; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-73814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

ELISA'S TRANEN

Elisa bevindt zich in Damaskus, de hoofdstad van Syrië. Daar moet hij een oude opdracht van de Heere uitvoeren; hij moet n.l. Hazaël tot koning over Syrië zalven. Deze Hazaël is een speciale afgezant van Benhadad, die tot dan toe koning is. Maar Benhadad is ziek en nu heeft Benhadad door middel van Hazaël aan Elisa laten vragen of er nog genezing voor hem zal zijn. Het antwoord van Elisa is voor Benhadad zeer ontmoedigend. Benhadad zal niet meer beter worden. Dat moet Hazaël maar tegen zijn koning gaan zeggen.

En dan, als Elisa dit gezegd heeft, dan zit de profeet stil voor zich uit te staren. Hij verheugt zich niet over de aanstaande dood van Benhadad, die voor Israël zo vijandige koning. Met grote ogen staart Elisa voor zich uit en zie, ineens vullen zich die starende ogen van de profeet met tranen en Elisa begint te wenen.

Hazaël ziet verwonderd op. Wat mag de reden van die tranen zijn? Hazaël is er verlegen mee. En hij vraagt Elisa: Waarom weent mijn heer? Dan zegt Elisa het. Hij weent, omdat hij in de geest al het kwaad en al het leed ziet, dat Hazaël Israël zal aandoen. Steden verbranden, mannen doden, kinderen verpletteren, zwangere vrouwen open snijden. Ja, Hazaël zal daartoe in staat zijn: hij wordt immers koning over Syrië.

Dan zal hij Israël de oorlog aandoen. Ja, hij zal overwinnen. Niets en niemand zal hij ontzien en met wrede hand zal hij zijn slachtoffers maken. Hij heeft maar één doel: Israël uitmoorden. Zo zal Hazaël zich straks openbaren. Elisa heeft dat in de geest gezien. En om dat leed, dat over Israël komen gaat, weent hij.

Maar, zijn die tranen dan nodig? Heeft Israël die oordelen dan niet verdiend? Ja, dat is waar. Israël staat zwaar schuldig tegenover de Heere. Elisa weet dat wel. Maar toch begint Elisa hier te wenen. Banden der liefde verbinden hem aan het volk waarover zoveel leed gaat komen. En zijn ziel schreit. Elisa's tranen spreken van zijn liefde tot het zondige volk. Net zoals Jeremia is het bij hem: Och, dat mijn hoofd water ware en mijn oog een springader van tranen; zo zou ik dag en nacht wenen over de verslagenen van de dochter mijns volks. Tranen van liefde voor het volk des Heeren, omdat dit volk de dag van haar bezoeking niet heeft bekend en niet heeft gezocht, wat tot haar vrede diende.

Maar, dan openbaren die tranen van Elisa nog wat anders. De rampen, die hij aanschouwt, zijn Gods straffen over de zonde. God duldt de zonde niet. Daarom is de zonde ook zo ernstig. Elisa's tranen laten ons de ernst van de zonde zien. En van de zonde heeft Israël zich niet bekeerd. Elisa weent, omdat het volk zo onbekeerlijk is. De grootheid van het kwaad, dat is de diepste oorzaak van de tranen.

Verstaan we dat? Zijn er in ons levert ook tranen, die voortkomen uit de wetenschap, neen, niet van de straf der zonde alleen, maar

„En de man Gods weende” (2 Kon. 8 : 11).

van de ernst der zonde? Die tranen, die daar geschreid worden, wanneer een mens gaat zien, dat hij tegen een goeddoend God gezondigd heeft. Dat wenen kan niet worden gemist. Daarom zal mijn ziel in verborgen plaatsen wenen, zei eens Jeremia. De tranen, die uit de ogen wellen, als we aan Gods voeten neerzinken en daar met diepe smart erkennen: Wee mij, dat ik zo gezondigd heb — het kan in ons leven niet worden gemist. Want de zonde is zo ernstig. Die breekt de band met God stuk. En dat kunnen we zelf nooit herstellen. Er is van ons uit geen weg meer. Als we dat zien, komen dan niet de tranen?

De wenende Elisa is een type van de Heere Jezus. Ook Hij weent. Over de gevolgen van de zonde weent Hij. En ook over de zonde zelf. Heel wat keren heeft Hij in Jeruzalem het Evangelie verkondigd. Maar ze hebben zich niet laten vergaderen. Ze hebben niet gewild. En als Jezus dan voor de laatste maal de stad ziet, dan weent Hij. Dan weent Hij, omdat het volk zo onbekeerlijk is. Hij weent, omdat het volk door de ernst van de zonde, verloren moet gaan.

Moet de Heiland ook over u wenen? Hoe vaak heeft de Heere u al genodigd? En hebt ge tot nog toe niet gewild? O, dat kan zo toch niet blijven. Nog breidt de Heere Zijn armen naar u uit. Als u blijft weigeren, o, dan zult u eeuwig wenen en bittere tranen schreien, omdat u de liefde des Heeren versmaad hebt. Sta stil op uw levensweg. Mijn onbekeerde vriend, ziet u niet in Jezus' oog die tranen blinken? Die tranen gelden u. Hij weent, omdat u Hem missen kunt. Hij weent, omdat gij u naar het verderf haast. Hij begeert zo gaarne uw zaligheid.

Ja, Jezus weent. Ook over de gevolgen van de zonde. Zie Hem staan aan het graf van Zijn vriend Lazarus. Tranen van liefde en medelijden komen in Zijn ogen. Ja, waarlijk, we hebben een Hogepriester, die medelijden kan hebben. Hij blijft niet op een afstand staan, als de Zijnen smart hebben. Hij neemt deel aan hun moeite en rouw.

Treurende zondaar, de wenende Heiland spreekt: Zalig, die treuren, want zij zullen vertroost worden. Voor Hem was de diepe zielsontroering, opdat de wateren van uw ontroerde ziel zouden worden gestild. Jezus' tranen melden de blijde boodschap, dat Hij de tranen van smart over de zonde, de tranen van rouw en smart, die aan Hem geschreid worden, inschrijft in Zijn register en verzamelt in Zijn fles.

Elisa's tranen zijn in Christus vervuld. Ze hebben in Hem hun hoogtepunt en hun eindpunt bereikt. Daarom zal er in de hemel niet meer geweend worden. God wist de laatste tranen weg. Geen tranen meer vanwege de zonde. Geen tranen meer vanwege de dood.

De vrijgekochten des Heeren zullen met gejuich in Sion komen. Eeuwige blijdschap zal op hun hoofden zijn.

Den Butter.

VAN DE ADMINISTRATIE

Voor ditmaal mogen wij er melding van maken, dat 49 nieuwe abonnees konden worden ingeschreven, waarvan door bemiddeling van br. de Jong 34 te Bunschoten en Spakenburg. Wat zeggen ons deze cijfers? Is het niet, dat ons blad in een grote behoefte voorziet? In ons kerkelijk orgaan werd de vraag gesteld, of wij niet uit elkaar groeien, en inderdaad is dat zo. Moet alles maar overgelaten worden aan de vrijheid der plaatselijke kerken? Is het dan wonder, dat wij als kerken uit elkaar groeien? Mocht ons blad „Bewaar het Pand”, in deze verwarde tijd ook bij de voortduur een helder geluid blijven laten horen, en mogen wij het Pand ons toebetrouwd blijven bewaren. Ook aan giften en overbetalingen ontvingen wij weer een groot bedrag n.l. f 304,50 w.o. via Ds. v. d. Ent f 10,—, alsook, wellicht van de oudste abonné van het blad, f 10,—; het was een 98-jarige, die wij reeds persoonlijk hebben geschreven. Wij blijven ons blad in aller medewerking aanbevelen. Administratieadres: Kwartelstaat 74, Alphen a/d Rijn, girono. 704350. v. d. L.

Besprekingen van de Heilige Oorlog

18

Opnieuw strekt de Heere Zijn hand lokkend en ontfermend uit naar de afkerige stad Mensziel door Zijn kind en knecht.

De vierde kapitein en wel de voortreffelijke kapitein Uitvoering, komt nu met Zijn Goddelijke opdracht tot haar in het woord dat nu volgt: „O Mensziel! stad die eens beroemd waart, maar nu gelijk zijt aan een vruchteloze tak. Een tak die eertijds het vermaak van de Allerhoogste mocht uitmaken, maar nu een spelonk voor Diabolus geworden zijt. En toch, hoor naar mij en naar de woorden die ik tot u zal spreken, in de naam van de grote El-Schaddai: Zie, de bijl is alrede aan de wortel van de boom gelegd. Iedere boom dan die geen goede vrucht draagt, wordt afgehouden en in het vuur geworpen. En dit wordt u betuigd opdat ge zoudt komen tot het heilbegerig vragen: „Wat zullen wij doen?”

„Gij o Mensziel! zijt die onvruchtbare boom. Gij draagt niets dan distelen en doornen. Uw kwade vruchten zeggen dat gij geen goede boom zijt. Uw druiven zijn druiven van gal en uw beziën zijn bittere beziën. Hun wijn is vurig drakenwijn en een wreed addervergif. En neem dit woord toch ter harte, want het is voortgekomen uit de mond van Hem, Die het hart kent en de nieren proeft.”

„Gij hebt, o Mensziel, tegen uw Koning gerebelleerd en zie, wij die de krachten en 't geweld van El-Schaddai zijn, zijn de bijlen die aan uw wortel zijn gelegd. En wordt dat nu door u overdacht, wilt gij wederkeren? Ik vraag het u andermaal, eer u de eerste slag gegeven wordt en dat is de vraag van Immanuël: Wilt gij wederkeren? Hij geeft nog tijd om boetvaardig weder te keren.”

„Onze bijl moet eerst gelegd worden aan de wortel, eer zij geslagen wordt in de wortel. Ze moet eerst gelegd worden aan uw wortel bij wijze van bedreiging, eer ze geslagen wordt in uw wortel ter uitvoering van uw vonnis. En tussen die beide vermaningen in

wordt ge nog ernstig opgeroepen tot boetvaardigheid, want dit is de tijd die gij nog over hebt, de tijd van het heden der genade, de tijd waarin de Heere nog op u wacht om u genadig te zijn."

„Wat denkt gij nu? Wat wilt gij doen? Wilt gij Hem toevallen, of... zal Hij toeslaan? Zo ik in Zijn naam toesla, o Mensziel, en op Zijn bevel de stad prijsgeef, dan is het oordeel der verharding uw deel en dat is niet minder dan rijp worden voor de eeuwige rampzaligheid. Maar nu strekt de Koning Zijn lankmoedigheid nog over u uit, opdat het woord van Zijn genade u dierbaar en onmisbaar zou worden tot het smeken om ontferming."

„O Mensziel, lijdzaamheid en verdraagzaamheid blijven niet voor eeuwig over u uitgestrekt, daar komt, wie weet hoe spoedig, een einde aan. 't Mag een jaar of twee, mogelijk drie duren, maar gij hebt Hem getergd door een driejarige rebellie en reeds meer gedaan dan dit. En zeg mij, wat volgt daar anders op, dan: Houw hem uit." En als dat plaats heeft dan is de tijd der genade voor eeuwig ten einde.

„En denkt ge, o zorgeloze stad, dat dit maar dreigementen zijn, of dat onze Koning geen kracht heeft om Zijn oordelen uit te voeren? Neem het toch ter harte, daar de Heere u nog roept en welmenend roept tot Zijn dienst. En weet dat zorgeloosheid de kortste weg is naar de eeuwige rampzaligheid. Dat zal u baren een eeuwige nacht van verschrikking."

„O Mensziel, gij zult gewaar worden, dat de woorden van onze Koning wanneer ze weinig geacht of zelfs versmaad worden, niet alleen dreigementen zijn, maar brandende kolen vuurs. Gij zijt reeds zolang een dorre grond geweest en wilt gij dat blijven? Ik zeg u dat een dorre woestijn, een huilende wildernis bestaat zonder enige bescherming en dat de duivelen daar huppelen door er zich in te vermaken u te pijnigen."

„Zal de lokstem van het Evangelie dan voor altijd door u versmaad worden? Wilt ge uw arme ziel Gods gramschap dan dubbelwaardig maken? Eerst door de verbreking van het Werkverbond en daarna door het versmiden van het genadeverbond. Gij zult het ervaren dat de wraak van het tweede verbond nog zwaarder zal zijn dan die van het eerste verbond. Door het bloed van Jezus Christus, het bloed des Nieuwen Testaments onrein te achten, wordt de Goddelijke roepstem: „Laat u met God verzoenen," krachteloos gemaakt u te zaligen. En daarmee wordt diezelfde roepstem door u krachtig gemaakt u te verdoemen. Waaruit het ons wel duidelijk moet blijken hoe groot onze verantwoordelijkheid is ten opzichte van al die zaken, die de Heere u op het hart laat binden.

Deze krachtige redevoeringen van de vier voortreffelijke kapiteins, werden door Mensziel niet ter harte genomen. Doch vanwege de ernst der zaak was men wel bereid de eis zich over te geven in overweging te nemen. Maar de belofte van Mensziel, de eis van overgave in overweging te nemen, werd door de predikers niet hoog aangeslagen.

De kapiteins antwoordden, dat zij de inwoners wel tijd van bedenking wilden geven, mits zij Kwaderust, die zich met kwade bedoelingen ophield in de stad, tot hen uitwierpen, opdat zij hem naar zijn werken mochten vergelden. En begrijpelijk, want zo lang Kwaderust blijft ademen in de stad, zullen alle goede overleggingen door hem verhinderd worden.

Diabolus, daar tegenwoordig en ongenegen om zijn Kwaderust te missen vanwege zijn grote dienst als woordvoerder, liet Majoor Ongeloof het beslissende woord spreken tot de kapiteins.

Hier gaat het nu om de aard en het beleid van Kwaderust in de stad Mensziel. Het was zijn taak de spraak van het geweten krachteloos te maken. Voor hem en vele anderen was het geweten een verschrikkelijke onruststoker. Hij kon soms krachtig getuigen tegen de zonde en spreken van de dag des gericht. Zodat de stad er onrustig van werd en sommigen zelfs zeer neerslachtig. Vanzelf vond men dat schadelijk voor het stadsleven. En

dan moest Kwaderust er aan te pas komen om de onrust die het geweten met zijn spreken veroorzaakt had, te bedwingen. Met bepaalde grappen wist hij de stemming er veelal weer in te brengen die men als wereldburgers begerde. „Het is vrede en zonder gevaar", zo sprak hij. En nu niet weer luisteren naar het alarm van het geweten, was zijn bedrieglijke raad. En zo had de eerste wereld ook rust tot op de dag dat Noach in de ark ging. „En de Heere sloot achter hem toe." Maar toen werd de eerste wereld onrustig en het hielp niet al klampte men zich vast aan de ark, want de deur bleef gesloten. Laat ons dit ter harte nemen en de Heere bidden ons vijandig hart in te nemen om Hem aan te nemen tot bekering.

Nijkerk.

R. Kok.

Naar de katechisatie

110

3. de bekering (b)

De waarachtige bekering openbaart zich in drie dingen, namelijk in een i eer tot zichzelf, in een afkeer van de zonde en in een heenkeer tot God.

Een duidelijk bewijs hiervan zien we in de gelijkenis van de verloren zoon.

Wat is nu die INKEER in zichzelf? Dat de zondaar door een verlicht verstand, hetwelk hij in de levendmaking door Gods Geest verkrijgt, zichzelf ziet in zijn vloekwaardigheid voor God, zichzelf verfoeit vanwege zijn zonde en ellende en die belijdt voor de Heere. Zo lezen we van de verloren zoon: „en tot zichzelf gekomen zijnde." Wanneer gebeurde dit? Toen hij inzag het grote verschil tussen zijn verleden en het heden. Hoe goed had hij 't, toen hij nog thuis bij zijn vader was, die goede, zorgzame, lieve vader. En nu?

Niet anders dan gebrek en ellende, zo zelfs, dat hij begeerde de draf te eten van de zwijnen, maar dat hem zelfs die nog niet vergund werd. Toen zag hij zijn eigen dwaasheid en zonde in: moed- en vrijwillig het huis zijns vaders verlaten te hebben.

Zo leert ook de zondaar door het ontdekkend licht van de Heilige Geest zichzelf zien en kennen. God, Zijn Schepper verlaten, de Springader des levenden waters en zichzelf naast deze Springader en Bron bakken uitgehouwen. Maar het zijn gebroken bakken, waardoor het water wegsijpelt. Dit is het bestaan van de mens door de zonde en afval van God. Hij zoekt zijn leven te vullen met al datgene, dat nooit de ware vervulling kan geven. Augustinus schreef eens: ons hart kan niet rusten, totdat het rust vindt in U, o God!

Van het ontdekkend werk van Gods Geest willen velen vandaag niet meer weten. Men acht dit ouderwets en ziekelijk. Je moet geloven en Jezus aannemen. We horen velen klagen, dat men ook in de prediking zo mist het ontdekkend werk van de Heilige Geest en de noodzakelijkheid van waarachtige bekering en hoe de Heere deze bewerkt. Dit is ontzettend erg, vooral ook met het oog op onze jeugd, die al meer van deze noodzakelijke dingen vervreemd raakt.

Je moet geloven. Ja, dat is waar. Maar wat gaat men geloven als de Heere de zielsogen van een mens opent? Onze Heidelbergse zegt het zo duidelijk in Zondag 7:

„een waar geloof is niet alleen een stellig weten of kennis, waardoor ik ALLES voor waarachtig houde, dat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft."

En wat heeft God in Zijn Woord geopenbaard? Allereerst, dat we Jezus moeten aannemen? Wel neen. Dat God ons goed en naar Zijn Evenbeeld geschapen heeft, dat is in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid; dat wij moed- en vrijwillig onze Schepper verlaten hebben in onze diepe val in Adam. Het oprecht geloof „houdt dit voor waarachtig". Het maakt er geen probleem van, gelijk men thans doet, of Adam wel de eerste mens was. We zijn door onze val de ware kennis verloren, alsook de gerechtigheid en heiligheid.

In de levendmaking komt de Heilige Geest een beginsel van de ware kennis te werken in het hart. Kennis van onszelf, wie wij geworden zijn door de zonde, het mishagen van zichzelf vanwege zijn zonde en dwaasheid, het hartelijk berouw over de zonde, gelijk bij de verloren zoon.

Is er verschil tussen „berouw" en „spijt" van de zonde? Zeer zeker.

Spijt is een overtuiging van het geweten en deze gaat over de gevolgen van de zonde. Zij is een vrees slechts voor straf, maar geen droefheid naar God. Spijt van zijn zonde had Kaïn, Saul en Judas. Men kan bij die spijt ook wenen over zijn zonde. In het BEROUW over de zonden beweent men ook zijn zonde. Maar dit wenen gaat over de aard der zonde. Dan ziet men in, dat men gezondigd heeft tegen God, tegen een heilig en rechtvaardig God, maar ook een goeddoend God. O, dat verbreekt het hart. De Heere zegt in Jer. 31: „Zij zullen komen met geweene en met smekingen zal Ik hen voeren."

„Zelfmishagen" is iets anders dan zwaarmoechtheid. Dit is een karaktertrek. Er kan ook zijn een uiterlijk vertoon van nederigheid en ootmoed. Men spreekt wel eens van „nederige hoogmoed". Men kan met de mond o zo zwaarwichtig praten over deze dingen, zonder dat het hart geraakt is.

Dit moet ons leiden tot ernstig zelfonderzoek, opdat we ons niet bedriegen voor de grote eeuwigheid. De oprecht-bekommerde over zijn zonden is daar juist zo bang voor en vraagt met de dichter van psalm 139: „Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten; en zie, of bij mij een schadelijke weg zij en leid mij op de eeuwige weg."

In het oprecht bewenen van zijn zonde ligt ook een zekere zoetheid, d.w.z. niet in zijn zonde, maar in het uitstorten van het hart voor de Heere en in het hartelijke belijden.

Kent u, lezer(es) dit? O, smeken we om deze ware inkeer tot onszelf te leren kennen door de werking van de Heilige Geest. Dan wordt ook iets gekend van de honger en dorst naar den Heere, zoals het hijgend hert schreeuwt naar de frisse waterstromen. Dan wordt het zulk één te doen om God Zelf, om met Hem in verzoende betrekking te komen, Hem te kennen en te vrezen als het allerhoogst en eeuwig Goed.

Hierover willen we iets zeggen in een volgende les. Alleen nog deze vraag: geschiedt deze inkeer tot zichzelf, dit hartelijke berouw maar één maal in de bekering? Neen, dit wordt telkens weer gekend. Daarom is er ook nodig een „dagelijkse" bekering.

Urk.

v. L.

Een getuigenis

3 Verlating en wederkeer

De laatste maal hebben we geschreven over gewaardeerd verzet tegen de geest van deze tijd in het getuigenis, dat ons bezighoudt. Het is een verblijdende zaak dat op te mogen merken nu overal schier aan die tijdgeest geofferd wordt. In dit artikel willen we enkele critische opmerkingen maken, die ons bij alle waardering toch van het hart moeten. Graag tekenen we daarbij aan, dat we dat niet doen uit lust tot critiek. Het is gemakkelijk om van ieder stuk pro en contra te laten horen. Het geeft stof om kerkbladen en kerkboden mee te vullen, zonder dat er iets wezenlijks naar voren komt. Zo wordt kerkelijk Nederland bezighouden. Met dit getuigenis gaat het niet anders. Er is zeer veel over geschreven, terwijl men op de wezenlijke dingen eenvoudig niet ingegaan is. Dat is goedkoop en niet de bedoeling van dit artikel.

Van de linkerzijde is de critiek niet mals geweest, we kunnen zelfs wel zeggen hier en daar grof. Spottend heeft men gesproken over de „oude-heren theologie, die haar tijd gehad heeft". Het samengaan van confessionelen en bonders is ook oorzaak van allerlei sarcastische opmerkingen geworden. Gesproken is van een monsterverbond. Het is het

beste ons niet te diep in dat soort critiek te verdiepen.

Het is opmerkelijk — en voor ons belangrijker — dat van de zijde van de Gereformeerde Bond slechts een enkele critische aanmerking gemaakt is. Uiteraard krijg je niet alles uit deze kring onder ogen. Er is daar ook een veelheid van bladen en geluiden. Van wat wel gelezen werd hoorden we niets dan lof. Ongetwijfeld wil men samen de zaak dienen in de strijd tegen de moderne theologie en wil men de eenheid in het gezamenlijk getuigenis niet verbreken. Op zichzelf is dat goed, zolang het niet ten koste van de dingen gaat, die naar Gods Woord niet verzwegen mogen worden. Het viel mij op, dat aan het enkele bezwaar dat er was nauwelijks aandacht besteed is. De vorige keer hebben we op dat bezwaar al gewezen. Het ging in tegen de algemene manier van spreken met betrekking tot de verzoening van de schuld in het getuigenis: „Aan het kruis van Golgotha is door Gods voorafgaand en genadig handelen onze schuld verzoend, zijn onze zonden weggedaan, is ons leven en heil verworven”. Ik dacht dat deze algemene manier van spreken terecht bezwaar ontmoette. De ondertekenaars hebben zich tegenover dit bezwaar be-roepen op de artikelen van de Nederlandse Geloofsbelijdenis van de voldoening door Christus enz. Gaan zij echter niet voorbij aan het „wij geloven met het hart en belijden met de mond” van onze belijdenis? Daarmee is dit getuigenis niet te vergelijken. Wij denken ook aan art. 22 „wij geloven dat, om ware kennis dezer grote verborgenheid te bekomen, de Heilige Geest in onze harten onsteekt een oprecht geloof, hetwelk Jezus Christus met al Zijn verdiensten omhelst, Hem eigen maakt...” Tegenover de algemene en weinig onderscheidende prediking, die in onze tijd veelal gehoord wordt is het broodnodig dat er ten deze ook duidelijk gesproken wordt.

Daarmee zijn we eigenlijk al begonnen met een enkele opmerking. Het gaat ons echter om een andere benadering.

Wij komen nog eens terug op de vraag: Is dit het getuigenis, dat wij nodig hebben in 1971? En nu gaat het ons meer om wat er niet in staat, als om wat er wel in staat. Het is ons niet verdrietig te herhalen, dat er juist met het oog op onze tijd veel goeds in staat.

Het ware te wensen, dat op het bredere Gereformeerde erf buiten de Hervormde kerk deze dingen nog zo gezegd zouden worden. En toch missen we in dit stuk iets, dat het geheel betreft en daar willen we graag het oog op richten. Heus, wat er gezegd wordt over het verval in de leer is geen kleinigheid. Maar te weinig komt er in uit, dat dit verval een openbaring is van het verlaten van de Heere en Zijn Woord.

Gaat Gods Woord ons daarin niet voor? De Profeten worden niet moe om daarop te wijzen „Zij hebben het Woord verlaten, wat wijsheid zullen zij hebben.” Ongetwijfeld kan dit een kreet worden zonder het aanwijzen van de concrete zonden. Het is dacht ik de verdienste van het getuigenis, dat het wel geprobeerd heeft de dingen te noemen. Helaas maar sober tegenover de achtergrond van het Profetische Woord. Jeremia klaagt over het erfdeel des Heeren in de naam des Heeren „want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan: Mij de springader des levenden waters hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebrokene bakken, die geen water houden”.

In verband daarmee wordt dit getuigenis zo weinig met de eigen Woorden Gods waar gemaakt. Daardoor blijft het ook te veel in de sfeer van de studeerkamer en spreekt het niet eenvoudig genoeg tot hen, die God naar Zijn Woord wensen te dienen. Het gaat inderdaad niet over eenvoudige zaken, maar wanneer vanuit het Woord gesproken wordt is het toch meer verstaanbaar.

Jammer is het ook dat aan de aanvallen op het Woord van God geen aandacht besteed wordt, althans niet op directe wijze. Het moet toch de ondertekenaars van het getuigenis bekend zijn hoe op allerlei wijze in onze tijd

het Woord Gods verkracht is. Namens de Generale Synode van de Nederlandse Hervormde Kerk werd in 1967 een geschrift uitgegeven over het gezag van de Bijbel onder de titel Klare wijn. In dat boekje is op een nette manier afgerekend met het oude inspiratie dogma. Een van de opstellers van dit getuigenis was lid van de commissie, waarvan in het voorwoord van dit geschrift verklaard wordt, dat zij geheel achter dit werk staat, al zou ieder der leden zich misschien hier en daar anders uitdrukken. Trouwens er is door anderen op gewezen dat meerdere ondertekenaars openlijk in hun werken de Schrifteritiek verdedigd hebben.

Dat zo weinig gesproken wordt over de verlaten van God en Zijn Woord is naar mijn gevoelen ook de reden, dat er zo weinig op de schuld gewezen wordt. En dan denk ik in de eerste plaats aan de schuld die er is bij allen. Ik weet dat van de linker zijde hierop gewezen is. Vanuit die achtergrond doen wij het niet. De brief van Calvin aan de Roomse kardinaal Sadoletus bevat deze ontroerende woorden: „Reken mij de ontzettende afval niet toe, waaruit Gij mij door Uw wonderde goedheid gered hebt.” Dat element wordt teveel gemist bij alle bewogenheid, die er overigens in dit geschrift is.

Waar de verlaten van de Heere en Zijn Woord wordt voorgehouden kan en mag en moet de weg tot wederkeer geprekeerd worden. Ongetwijfeld wijst het getuigenis op de trouw, die de gemeente verschuldigd is aan het Woord van God. Maar de Heere kan het verval van Zijn Woord niet gedogen. Op het erf van de kerk moeten de zonden tegenstaan worden. De roepstem tot bekering moet telkens klinken en als er niet geluisterd wordt kan de tucht naar het Woord des Heeren niet uitblijven. Zonder waarachtige wederkeer tot God en Zijn Woord in afhankelijkheid van de Heilige Geest is er geen zegen te verwachten. Het spijt ons dat die weg niet zo gepredikt wordt. Want zo alleen kan de kerk weer worden, zoals aan het einde van dit getuigenis staat „een ark van Noach, die veiligheid en redding biedt als de golven van het oordeel Gods over de wereld gaan”. Wij menen niet teveel gezegd te hebben: de ontvangst ter Synode is wat dat betreft niet zonder sprake. Daarover de volgende keer.

D. Slagboom

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Ik heb altijd nog een vraag liggen, waarvan de vraagsteller het op prijs zou stellen als ik deze „eens” in Bewaar het Pand beantwoordde. Ik ben blij, dat hij het woordje „eens” er bij gezet heeft, daar ik mij anders zou moeten verontschuldigen, dat ik hem zo lang heb laten wachten. Maar dat is meer uit onmogelijkheid geschied dan uit onwilligheid. Er zijn altijd van die dingen, die, mede beïnvloed door de omstandigheden, voorrang verkrijgen, waardoor andere zaken dan weer op de achtergrond komen te staan.

Maar dat „eens” is dan nu angebroken en ik hoop dat ik de vrager tevreden zal kunnen stellen. En niet alleen hem, maar ook al degenen, die dit lezen. Want het probleem dat hij opwerpt, dat is al heel oud. En hij, of liever zij — want de vraagsteller is een vrouwelijk persoon — is niet de enige die daar eens over nagedacht heeft. Ik weet tenminste nog heel goed, dat ik in mijn jongensjaren daar ook mee gezeten heb en er nooit helemaal uitgekomen ben. Ik kom er nog niet helemaal uit, omdat het over zaken gaat, waaromtrent de H.S. geen absolute uitspraak doet. Er zijn nu eenmaal zaken die voor ons verborgen zijn en die we ook verborgen moeten laten. Want de verborgen dingen zijn voor de Heere onze God. De geopenbaarde echter zijn voor ons en onze kinderen. En wat dan ten deze geopenbaard is, wil ik proberen mede te delen. Ik druk mij al weer heel voorzichtig uit, omdat omtrent het geopenbaarde de meningen ook al weer verschillend zijn. Niet dat men het geopenbaarde niet aanvaardt;

gelukkig wel. Maar ik bedoel, wat de uitlegging betreft.

Hoewel er natuurlijk velen zijn, die het geopenbaarde ook niet meer aanvaarden. De zondigen zijn er echter altijd geweest en die zullen er ook wel blijven. Ik zou jullie ten deze maar één raad kunnen geven, n.l. als je deze mensen ontmoet: Scheid je af van de zulken.

Inmiddels ben ik weer aan het redeneren gegaan, en weten jullie nog steeds niet, waar nu eigenlijk de vraag over handelt. Nu het gaat over de oorsprong van de zonde. Dat Adam en Eva gevallen zijn, dat is een bekende zaak, voor hen die in de bijbel geloven.

Hoe dit in z'n werk gegaan is, dat is ons uitvoerig meegedeeld. De Satan, kwam in de gedaante van een slang tot Eva, en heeft haar verleid, om te eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads. Eva, die zich liet verleiden, is daarna Adam tot een valstrik geworden en is zodoende ook van God afgevallen, met alle ellendige gevolgen van dien.

Maar door wie is de Satan nu verleid geworden? zo luidde de vraag. Kijk, dat is nu niet zo eenvoudig om daar een klaar antwoord op te geven. De meningen die hieromtrent in de loop der eeuwen, zo kan ik het wel zeggen, ten beste zijn gegeven, zijn legio. Ik zal ze jullie niet allemaal verhalen. Ik wil alleen zeggen, hoe mijn gedachten daarover zijn. En die gedachten van mij, zijn dan ook uit de aard der zaak, weer ontstaan, aan de hand van hetgeen anderen over deze materie ten berde hebben gebracht.

De Satan is oorspronkelijk een door God geschapen engel. Hij is, evenals alle andere schepselen, door God goed geschapen. Want God zag „al” wat Hij gemaakt had en zie, het was zeer goed.

Nu is er in de engelen-wereld verscheidenheid. Dat leert de bijbel duidelijk. Er zijn aartsengelen (archangelen), dat zijn zeer voornamen engelen. Waarschijnlijk wel de voornaamste die er zijn. Verder wordt er in de bijbel gesproken over: Cherubijnen en serafijnen, machten, tronen, heerschappijen enz. Het zijn allemaal benamingen die verschillende rangen en standen aangeven in de engelenwereld.

Twee engelen worden ons met name genoemd, n.l. Michaël en Gabriël. Tot de aartsengelen moet oorspronkelijk de Satan ook behoord hebben. Hij is een zeer geniale engel geweest. Hij is, gelijk de andere engelen en ook de mens, geschapen, als een redelijk, zedelijk wezen. Waardoor de mogelijkheid van te kunnen vallen, aanwezig was. Van buiten af is hij niet verleid. Dat was niet mogelijk. Want vóór hem was de zonde nog niet bedreven. De zonde moet daarom van uit hemzelf opgekomen zijn. Hoe dit mogelijk geweest is, daar zal het absolute antwoord wel nooit op gegeven kunnen worden. De meeste rechtzinnige verklaarders gaan niet verder dan te zeggen, dat God dit heeft „willen toelaten”.

Hij heeft dus willen toelaten, dat de „mogelijkheid van te kunnen vallen, die in de Satan, als redelijk zedelijk wezen aanwezig was”, naar buiten tot openbaring is gekomen. Dit tot meerdere glorie van al Zijn deugden. Hoe dit nu kan, zonder uiteindelijk God als de oorzaak van de zonde te zien, geloof ik te moeten zeggen, dat ons verstand te eindig en te beperkt is om daar een antwoord op te kunnen geven. Prof. Wisse heeft ten deze eens gezegd: Wat mijn verstand niet begrijpen kan, daarvan zegt mijn geloof, dat het bij God in orde is. Ik geloof, dat we hier achter ons denken ook een punt moeten zetten en niet curieuselijk moeten gaan onderzoeken, datgene wat God verborgen gehouden heeft.

Wat nu de zonde geweest is, die de Satan bedreven heeft, daar kan iets meer van gezegd worden, hoewel ook dit met de nodige voorzichtigheid gebeuren moet. Het algemeen gevoelen is, dat dit hoogmoed geweest is. Dit algemeen gevoelen, onder de rechtzinnige schriftverklaarders, berust dan op de volgende gronden:

Het is de eerste zonde waartoe hij de mens

heeft zoeken te verleiden. Hij heeft hem tot hoogmoed aangezet, door hem voor te houden, dat hij als God zou zijn, wanneer hij van de verboden boom zou eten, kennende het goed en het kwaad. De mens was geschapen „gelijkend op God”, gelijk een kind op zijn ouders kan gelijken. Doch een kind kan nooit „gelijk aan” zijn ouders worden. Het blijft altijd ondergeschikt. Zo kon de mens ook nooit gelijk aan God worden. Zou hij daar toch maar staan, dan zou dit niet anders dan vermetele hoogmoed wezen. En „hoogmoed gaat voor de val”. Waar de Satan zelf in gevallen zou zijn, daar heeft hij ook het schepsel in terecht willen brengen, wat hem door zijn listige omleidingen ook gelukt is.

Vervolgens voert men aan wat er staat in Joh. 8 : 44, waar o.a. van de Satan gezegd wordt, dat hij „in de waarheid niet is staande gebleven”. God had hem in een rechte, ware verhouding tegenover Zichzelf geplaatst. Dat was een aan God ondergeschikte plaats. Doch daar is hij niet tevreden mee geweest. Hij is daar niet in staande gebleven. Hij is daar uitgegaan, vrijwillig. Hij heeft zich tegen God gekeerd, is van God afgevalen en heeft in zijn val een grote schare engelen meegenomen. Daarom treft staat geschreven in de brief van Judas vers 6, dat er engelen (meervoud) zijn, die hun beginsel niet hebben bewaard, maar hunne eigen woonsteden verlaten hebben, en die worden nu tot het oordeel des groten dags, met eeuwige banden, onder de duisternis bewaard. Als het gaat over de vraag, wat de zonde van de Satan geweest is, kan ook nog gewezen worden op wat Paulus schrijft aan Timotheus, in 1 Tim. 3 : 6, dat geen nieuweling tot eens opzienersambt verkoren moet worden, opdat „hij dan niet opgeblazen worde en in het oordeel des duivels valle.” Opgeblazenheid, zelfverheffing zou dan dé zonde zijn geweest, die door de Satan bedreven is. Hij wilde ook als God zijn. En dat is niet mogelijk, want dan zouden er twee Goden moeten kunnen zijn. En dat verdraagt de idee „God” niet. Er is maar één allerhoogste God. Er kunnen geen twee Allerhoogsten zijn.

Wat de verklaring betreft, geloof ik dat we het hierbij moeten laten. De Satan heeft een ontzaglijke macht, met zijn gehele aanhang. Dat is zonder meer wel duidelijk. Hij woelt en werkt in deze wereld. Ook in onze harten van nature. Want alle mensen zijn in Adam de Satan toegevalen en stellen zich aan de zijde van de Satan tegen God op. Gelukkig is er Eén sterker dan de Satan, en dat is de Heere Jezus Christus. Deze heeft die „oude Slang” op de heuvel Golgotha, de kop vermorzeld. Doch al is zijn kop vermorzeld en daardoor zijn ondergang verzekerd, hij roert inmiddels nog heftig met zijn staart, om, indien het hem mogelijk ware, alles op deze aarde te verwoesten.

Zoekt, beste vrienden, tegen deze Boze, schuilend alleen bij Hem, die ons aldus heeft leren bidden: „Verlos ons van de Boze en leidt ons niet in verzoeking”. Alleen bij God, die de almachtige Schepper is van hemel en aarde, is kracht te verkrijgen in de strijd tegen de Satan. Want al Gods kinderen krijgen daar in meer of mindere mate mee te doen. Uiteindelijk hebben alle mensen daar mee te doen. Maar de meeste mensen hebben daar, helaas, geen last van. Het zijn gewillige onderdanen van de vorst der duisternis. Doch zodra als men de „goede keuze” mag leren doen in z'n leven, dan krijgt men last van deze helhond. Doch hij drijft dan altijd de schapen weer naar de Herder toe. En:

't Is Israëls God, die krachten geeft.
Van Wien al het volk zijn sterkte heeft.
Looft God, elk moet Hem vrezen.

De hartelijke groeten van jullie aller vriend,
Ds. H. C. v. d. Ent.

KERKNIEUWS

DORDRECHT-CENTRUM:

Na ruim zeven jaar verbonden te zijn geweest aan de Chr. Geref. kerk van Dordrecht heeft ds. D. Slagboom gisteravond afscheid genomen. Ds. Slagboom had als uitgangspunt voor zijn laatste prediking in de kerk van Dordrecht-Centrum een gedeelte gekozen uit 1 Johannes 1 : 7: „En, het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonden.”

„Afscheid nemen betekent”, aldus ds. Slagboom, „verantwoording afleggen over de afgelopen periode. Wij hebben van onszelf niets goeds aangebracht, wat er goed in was is van de Heere alleen.” Ds. Slagboom had er behoefte aan op deze avond te spreken over het reinigend bloed van Jezus Christus. De drie punten van zijn preek waren: Hoe nodig, hoe groot en tenslotte hoe vruchtbaar die kracht is van het reinigend bloed. Ds. Slagboom stelde onder meer, dat Jezus bloed al spreekt van de noodzaak van bloed om genoegdoening te krijgen voor onze hemelhoge schuld tegenover Hem. Zonde is niet alleen dat wij het doel gemist hebben, maar dat wij ingegaan zijn tegen het recht en de orde van God. Daarvoor moet de rekening vereffend worden. God heeft Zijn Zoon gezonden om de bergen van ongerechtigheden van ons te doen. De reinigende kracht van Zijn bloed is zo groot dat er vergeving is voor de totaliteit van de zonde en het draagt vrucht in de vorm van de gemeenschap met God en met elkaar.

Ds. Slagboom riep de gemeente op zich te bekeren en vast te houden aan het Woord, dat de zondaar in zijn totale ellende laat zien en Christus predikt als enig en waarachtig Verlosser. Na zijn preek richtte ds. Slagboom zich tot de vele genodigden om hen te danken voor hun belangstelling en medeleven. Ook bracht hij dank aan kerkeraad en gemeente voor het vele goede, dat hij van hen heeft mogen ontvangen.

Uit naam van de kerkeraad sprak ouderling W. van der Heiden. Hij merkte op, dat ds. Slagboom nooit iets te veel was en dat er banden van vriendschap waren gesmeed. Na de hoop uitgesproken te hebben dat de Christelijke Gereformeerde kerk Dordrecht-Centrum spoedig een nieuwe predikant zal hebben, wenste br. Van der Heiden ds. Slagboom en zijn gezin Gods zegen toe. De consulent ds. M. C. Tanis uit Sliedrecht, tevens sprekend namens de Classis Dordt, noemde ds. Slagboom een trouw en eerlijk predikant, waarvoor God gedankt moet worden. Ds. Slagboom blijft voorlopig op zijn oude adres wonen.

AFSCHEID DS. M. BAAN - ZEIST.

Na bijna tien jaren de gemeente Zeist te hebben gediend was op 16 januari j.l. voor Ds. M. Baan de dag gekomen om afscheid te nemen van de Chr. Geref. Kerk te Zeist, daar ds. Baan m.i.v. deze datum emeritaat was verleend.

Ds. Baan verzocht te zingen Ps. 74 : 2, 15 en 20. Na het lezen van de 12 artt des geloofs en het zingen van Ps 68 : 10b volgde de schriftlezing uit 1 Koningen 19 : 1—18. Hierna ging ds. Baan voor in gebed. De tekst voor deze afscheidsdienst was uit het profetenboek van Zefanja, hoofdstuk 3 : 12: „Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op de Naam des HEEREN betrouwen.”

Wij moeten vanavond niet zien op hem die gaat, maar wij moeten leren zien op de Heere, die blijft, aldus ds. Baan in zijn voorwoord.

Als thema voor de predikatie was gekozen: „Het overblijfsel waar de Heere voor zorgt”. Verdeling: 1e. Het is een overblijfsel met een bijzonder kenmerk; 2e. Het is een overblijfsel met een bijzondere werkzaamheid.

Er staan kleine woorden in de Schrift, die een diepe, rijke betekenis hebben. Zo ook wanneer wij het begin lezen van de tekst: „Maar Ik”. Vooral als wij deze woorden lezen tegen de donkere achtergrond van het oordeel van het gericht dat over het volk van Israël in die dagen gaan zou. De Heere Zelf zorgt voor het in de tekst genoemde overblijfsel. Het is een overblijfsel naar de verkiezende genade van God. Het bijzondere kenmerk van dat overblijfsel is dat ze ellendig en arm zijn en dat kenmerk hebben we allen nodig, aldus spreker. Gods volk krijgt ook bijzondere werkzaamheden. Het zal leren zien en vertrouwen op de Heere en het zal uitgaan naar de troon van Gods genade. Men krijgt worstelingen des geloofs, gelijk Jacob, die uitriep: „Heere, ik laat U niet gaan, tenzij Gij mij zegent.”

Ds. Baan wijst op de donkerheid in de wereld en de kerk van nu maar wijst ook op de Heere die voor Zijn Kerk zorgt. Heel mijn ambtelijke loopbaan heb ik leven en dood voorgesteld, zij het met veel gebrek en zonde. Ik heb u al die jaren toegeroepen: „Kies toch het leven”. U blijft verantwoordelijk gemeente voor hetgeen u heeft gehoord. Dominee spreekt tenslotte nog een kort woord tot bejaarden, zieken, jeugd en kerkeraad en dankt allen

voor de liefde aan hem, zijn vrouw en kinderen geschonken en besluit zijn predikatie met de zegenbede: „De Heere Zegene en behoede u”. Na het zingen van Ps. 138 : 3 en dankgebed volgt de slotzang Ps. 72 : 7 en 11.

Quaderling Zeedijk spreekt hierna ds. Baan nog in een kort dankwoord toe en verzoekt de gemeente hem staande toe te zingen Ps. 134 : 3: „Dat 's Heeren zegen op u daal.”

Ds. Baan bedankt voor de woorden hem toegesproken, en voor het toezingen en legt dan voor de laatste maal als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente.

V.

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Lingedijk 31, postbus 22, Leerdam
Telefoon 03451-4085

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 3)

BESTEL DIT BOEK VANDAAG,

als u het nog niet heeft :
door Jacques Peters . f 8,—
Geïllustreerd pocket; speelt
in het door de Russen ingelijfde Letland van heden.

Een verzetsroman uitgegeven door N.V. Buijten & Schipperheijn, Amsterdam. In elke goede boekhandel.

VEILIG VERMAGEREN ?
VOORDELIG VERMAGEREN ?
GEEN LASTIG DIEET ?

VERMAGERINGSKRUIDEN

Geheel plantaardig en volkomen
onschadelijk !!

Maar voor een maand f 7,50
(alle kosten inbegrepen)

DROGISTERIJ

SIKKING

Barrevoetestraat 5 - Haarlem
Telef. 023 - 31 28 82 (b.g.g. 32 46 06)
Giro 190 609

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes

(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!
Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden
wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

NEEM EEN ABONNEMENT OP DE MEDITATIESERIE

„KORENAREN UIT DE VOLLE OOGST”

Twee meditatie op één grammofoonplaat met bijpassende gespeelde of gezongen psalmen, waarvan de volledige tekst is afgedrukt op een fraaie vijfkleurenhoes kost normaal franko huis f 14,90. U kunt ook een abonnement nemen tegen de lagere prijs van f 12,50. Verschijnt 4 x per jaar. De bijpassende psalmen worden zodanig gespeeld dat U zelf mee kunt zingen. De eerste plaat GH/05 is reeds verschenen. **Ds. W. Chr. Hovius** en **Ds. J. van Haaren** houden een meditatie over: Daniël aan het hof in Babel en Het doen van een wonderlijk God. De tweede plaat GH/06 verschijnt D.V. eind november. **Ds. H. Rijkse** en **Ds. B. Haverkamp** houden een meditatie over: Geeft de Heere de hand en De brulloft te Kana.

Verdere medewerking verlenen: o.a. Ds. K. de Gier, Ds. M. C. Tanis, Ds. W. L. Tukker, Ds. G. A. Zijdeveld, Ds. A. Vroegindewij, Ds. L. Huisman, Ds. D. Slagboom, en anderen.

NU ABONNEREN; Schrijf Uw naam, adres en gironummer op een briefkaart of bel (02521) 4543 en U ontvangt elke drie maanden een fijne meditatie franko thuis.

GOUDEN HARPEN N.V. Postbus 135, Lisse, Telefoon 02521 - 45 43, Giro 239.80.80